

EDITORIAL

La nova radio-televisio valenciana

S'anuncia l'imminent posada en marcha de la nova radio-televisio valenciana. Les opinions estan dividides respecte de la seua conveniencia o interes. Nos sumem ara al debat fent el nostre propi analisis dels **pros** i els **contres** d'este nou mig de comunicacio.

Entre els factors en contra destaca, primer que res, el **economic**. Una radio-televisio publica no es un servici basic per als ciutadans. Han passat casi tres anys des de la desaparicio de **Radio Televisio Valenciana** (RTVV) sense que cap ciutada puga dir que la seua ausencia ha condicionat la seua vida de la manera en que ho han pogut fer els retalls en sanitat, en educacio o en proteccio als dependents, o el retard d'una infraestructura de la que depen la seua activitat laboral, per posar alguns exemples. Tenint en conte lo buides que estan les arquives valencianes, l'argument redobla el seu valor.

Un altre factor es la previsible ausencia de la **llengua valenciana**. En eixa radio-televisio, a banda del **castella**, se sentirà des del **catala** pur dels entrevistats o convidats a tertulies que siguen catalans (que ya s'encarregaran de dur-ne) al **seudovalencià** avergonyit dels qui, sent valenciaparlants, s'esforcen en omplir el seu discurs de *aleshores*, *ambs*, *estones*, etc. Tota una gama de despropòsits als quals ya nos tenia acostumat l'antiga RTVV. Parant be l'orella, no obstant, sí podem fruit de l'autentic valencià en reportages a peu de carrer, quan posen el micro al primer que passe i no puguen controlar la forma en la que va a parlar.

Per ultim, pero no manco important, està la convicció de que els mijos de comunicacio publicos estan al servici de qui detenta el poder en cada moment. Per molt bona voluntat que puga hi haure es inevitable una certa **tendenciositat** en l'informacio, i, tenint en conte els antecedents i l'actitut sectaria de tots els partits i agents implicats en la creacio del nou ent, i a pesar de totes les mides que, en la redaccio de la llei, s'hagen pogut posar per a evitar la manipulacio i la censura, molt nos temem que la tendenciositat sera la norma. I per lo que fa al pancatalanisme, ya sabem que no sera tendenciositat lo que tindrem, sino absolut i total **adocrinament**.

No obstant, no tot es negre, tambe hi ha factors favorables.

A favor està la funcio **vertebradora** que hauria d'exercir. Nos informará en molta mes atencio i proximitat de lo que poden —o volen— fer-ho les cadenes d'ambit estatal, dels aconyiments rellevants que tinguen lloc en qualsevol poble del nostre territori: la posada en

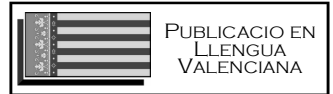
marcha d'una important infraestructura, activitats culturals, actes reivindicatius, festes, tradicions, encontres deportius..., tambe de lo negatiu: incendis, inundacions, accidents. Per supost, tractarà dels temes que nos afecten colectivament: economia, finançacio, infraestructures, desocupacio, sanitat, educacio, mig ambient..., tot lo qual no nomes representa un servici al ciutada, sino que servix per a generar identificacio entre els protagonistes i els espectadors, creant sentiment de poble.

Un apartat important es la **informacio politica**, tant la que protagonise el govern, com l'oposicio, com aquella que se produixca en Madrid o en Bruselles i que nos afecte. Perque per a que hi haja una autentica democracia no es prou en que els ciutadans puguen votar, sino que han de fer-ho correctament informats. Este es un punt especialment delicat, puix, per a que puga complir esta funcio, el mig ha de ser lo mes **imparcial** possible i, com ya hem apuntat abans, la tendenciositat es inevitable; ara be, si la forma de dur estos temes ha de pareixer-se a la que s'usava en la desapareguda RTVV, l'informacio politica passa a ser propaganda politica i ya no es un pro, sino un contra.

Un benefici mes destacarem: la potenciacio de la **industria audiovisual valenciana**. Sense una radio i televisio propia no podran formar-se ni treballar els nostres professionals i hauran d'emigrar per a buscar-se el jornal, i nosatres continuarem sempre consumint programes produïts fora, perdent ademés l'oportunitat de creixer i generar riquesa en camps tan transcendents com son els de la comunicacio, l'informacio i l'entreteniment.

I hem deixat per al final un factor que, per si a soles, justificaria la creacio d'una radio i televisio propies. A pesar de ser conscients de la manipulacio despersonalisadora i catalanisadora que exerceix el nou ent, encara confiem en que el tripartit que governa senta que haja de fer efectiva la tan proclamada **pluralitat** de la que volia dotar-lo. Açò es, que per fi, i en acabant d'un quart de sigle, la veu del **valencianisme** deïxe d'estar censurada. Impacients esperem a que comencen les emissions i, en elles, els programes de debat, i a que se convide, per fi, a representants del valencianisme per a que aporten els seus arguments i raons. D'estos debats no pot sorgir sino l'inici de la solucio del **conflicte llingüístic i identitari** que tenim enquistat, precisament, per l'absencia de dialecte.

Nomes per això ya valdra la pena que se pose en marcha la nova radio-televisio valenciana.

PUBLICACIO EN
LLENGUA
VALENCIANA

LA CITA

Una democracia autentica
precisa d'uns mijos de comu-
nicacio independents.

Stéphane Hessel

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **LA NOVA RADIO-TELEVISIO VALENCIANA**
- 2
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
• BIOGRAFIA: **IGNACI PINAZO I CAMARLENC**
- 3
• JOCS TRADICIONALS (XVII): **FANALET DEL SERENO (I)**
• PATRIMONI VALENCIÀ: **LA MARE DE DEU D'EL PUIG**
• RESENYA BIBLIOGRAFICA: **TREBALLS D'UN CONVALESCENT**
- 4
• PASSATEMPS
• FAULA: **GALLETETES**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

No anem a demanar-li mes que faça fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts.

Anem a demanar-li que faça mes fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts.

(¿Ha necessitat llegir-lo dos vegades? ¿No? ¿Bona vista!)

ACTIVITATS CULTURALS SETEMBRE DE 2016

Trobarà mes informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellaner 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

12 Set (dilluns) 19:30 h. Seu de l'Aellva.

TERTULIA-TALLER DE PROSA

Llegiran: Vicent Ramon Calatayud i Quique Almero.

+Info: **Aellva**

Matricula curs 2016-2017

ESCOLA SUPERIOR D'ESTUDIS VALENCIANS (ESEV)

Dirigit a: Persones que desigen profundisar en el coneiximent de la cultura valenciana.

Grup A: Dlls i dmc, de 10:30 a 12:30 h.

Grup B: Dmt i dvs, de 10:30 a 12:30 h.

Grup C: Djs de 10:30 a 12:30 h. i dmt de 17:00 a 19:00 h.

Modalitat de les classes: Teoriques, practiques i visites guiades.

+Info: **RACV**

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correus 527
46002 Valencia ciutat

Telefon: 617 030 370

rogleconstantillombart@gmail.com

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llobart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els eixemplars estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com

www.pjvalencianista.org

<http://issuu.com/rogleconstantillombart>

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusio ad esta publicacio es la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els numeros que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportacio economica, tambe te quedariem molt agraits. El nostre numero de conte, en **Caixa Ontinyent**, es:

ES61 2045 6014 65 3000195833

PATRIMONI VALENCIÀ

M^aA.M.C.

Ignaci Pinazo i Camarlenc

AUTORRETRAT

El pintor **Ignaci Pinazo i Camarlenc** naixque en **Valencia** el 11 de giner de 1849 i falli en la localitat de **Godella**, a l'edat de 67 anys, el 18 d'octubre de 1916.

De familia humil, quedà orfe molt jove, sent son yayo qui hauria de fer-se carrec d'ell i dels set germans que tenia; davant la precarietat economica, i per a ajudar al manteniment familiar, se va vore abocat a eixerir diferents oficis: plater, forner, pintor de palmitos, decorador de tau-lletes, etc.

Als 15 anys ingressa en l'Escola de Belles Arts de Sant Carles de Valencia, sent alumne de **Josep Fernández Olmos** en la classe de pintura, color i composicio. Compaginaria els seus estudis en el treball de capeller.

Estigue dos voltes en **Roma**, la primera (1873) viajaria pel seu conte -en lo que guanyà per la venda d'un quadro- en **Josep Miralles**, pintor amic; allí coneixera al pintor **Marià Fortuny**. Tornà a Roma al guanyar una pensio de la **Diputacio de Valencia** (1876-1881). A banda de complir en els compromisos de la pensio, la seua produccio es copiosa, començant a contagiar-se de les noves corrents pictoriques. L'estancia italiana culmina en el quadro de grans dimensions *Ultims moments del rei Jaume el Conquistador en l'acte d'entrega de la seua espasa a son fill En Pere*, obra mestra d'este genero, premiada en la segona medalla (plata) en l'Exposicio Nacional de Belles Arts de 1881. Premi que repeti en l'edicio de 1895, obtenint la primera medalla (or) en les convocatories de 1897 i 1899, estes tres guanyades en sengles retrats, l'ultima en *La lliço de memoria* (el seu fill Ignaci l'legint).

En Roma havia començat a abandonar l'estil academiciste i els temes de genero, historics, classics..., iniciant una llinea pictorica mes intima i personal, tractant temes familiars, escenes de nus i de la vida quotidiana i adoptant definitivament l'estil impressioniste, sent u dels primers representants espanyols d'esta corrent i constituint una influencia decisiva en l'obra de **Joaquim Sorolla** i de **Francesc Domingo**, tant en l'estil com en la tematica costumista valenciana.

ULTIMS MOMENTS DEL REI JAUME EL CONQUISTADOR EN L'ACTE D'ENTREGA DE LA SEUA ESPASA A SON FILL EN PERE, IGNACI PINAZO

Sempre pioner, derivaria mes avant cap a un particular expressionisme en el que els seus paisages semblen taques de colors. En la paleta de Pinazo destaquen els colors foscs, com el negre, el marro i colors terra, sense deixar el colorit caracteristic de l'impressionisme, que s'expressa en pinzellades soltes i rapides. La seua mestria alcança el cim en el retrat. Faria incursions en pintures de tematica religiosa, com el "Crist jaent" del **Colege del Patriarca** de Valencia.

Rebe molts encarrecs de l'aristocracia valenciana i el seu prestigi ana creixent, acumulant nomenaments. Entre uns atres, fon president de la **Seccio de Belles Arts del Ateneu de Valencia** i, de 1884 a 1886, professor auxiliar de les classes de color i composicio en la **Escola de Belles Arts de Sant Carles**, a on ingressaria com academic en 1896. En 1903 tambe seria nomenat academic corresponent de la **Escola de Belles Arts de San Fernando** de Madrid.

Es casà en **Teresa Martinez Monfort** en qui tingue dos fills, **Josep** i **Ignaci**; abdos tambe se dedicaren a les Belles Arts, el primer com a pintor i el segon com a escultor, en un important renom en els dos casos.

En l'ultima etapa de sa vida fon professor auxiliar de Dibuix en la **Escola d'Arts i Oficis de Madrid**,

lloc que deixà per a fixar la seua residencia en Godella, a on tenia una casa. La vida en Godella li valgue de font d'inspiracio per ad algunes de les seues obres, puix, influenciat per l'entorn, se decantaria per pintar paisages i temes costumistes.

En 1912 rebe la **Medalla d'Honor** al merit en l'Exposicio Nacional d'eixe any; en este motiu el **Ajuntament de Valencia** li concedirà l'honor de posar el seu nom a un dels carrers de la ciutat. Un atre tant feu la localitat de Godella.

Enguany es commemora el centenari del seu falliment, motiu pel qual s'ha declarat '**Any Pinazo**' i s'han organitzat diferents activitats que s'estendran fins a 2017. El festival Micropinazos, la recuperacio i digitalisacio de l'archiu Pinazo o la gravacio d'un documental en son mostra. El **MUVIM**, el **IVAM**, el **Museu de Belles Arts Sant Pio V**, el **Almodi** i el **Centre Cultural La Nau** de la **Universitat de Valencia** exhibiran exposicions tematiques de la seua obra. Una exposicio itinerant recorrera diverses localitats, inaugurant-se en Godella, en la **Casa Museu Pinazo**.

Fanalet del sereno (I)

Tots els majors recordem personages que, en el pas del temps, van desapareixent, be perque ya no fan falta -la seua labor ya no es necessaria-, o be perque les costums o tradicions passen de moda.

Recorde un home que, portant un burret moruno chicotiu i pelut, recorria els carrers de **Valencia ciutat**

carregat en canters plens d'olives marcides i a plena veu cridava l'atencio de les ames de casa per a que li compraren: "¿Quin es l'animal mes fer? ¡El burro de l'oliver!"

Recorde tambe aquell atre que portava una safa en formages saladets del tamany d'una moneda de chavo i els abocava en les mans dels chiquets, pregonant: "¡Formagets i matons!"

No faltava en el carrer el famos **pardaler** que, en una canya penjant, duya pardalets informes, fets en fanc, els quals duyen per coa una ploma de colors. En el coromull de la creativitat en manco mijos, s'havia inventat un artilugi fet en una chapeta de llanda i una agulla de cap que, al fer volar el pardal emetia un so com si chiulara. L'home, al pas de la chicalla cantava: "Dos pardalets, una aguileta, d'estos que van en bicicleta. ¡¡Chiquets ploreu, que pardalets tindreu!!". I el cas es que feya efecte puix els yayos, encara que marmolant, portaven al crio a mercar el dijós pardalet.

Pero els personages indispensables eren el **vigilant** i el **sereno**. Eren entranyables figures tipiques del barri o del poble, les quals igual obrien el forrellat del portal que avisaven de l'hora a qui havia d'anar a regar, o anaven a buscar al mege o al retor en cas de necessitat.

Cada sereno, en el **Cap i Casal**, tenia a les seues ordens a quatre vigilants. Era tranquilisador sentir el tintineig de les claus dels portals que, al crit de "¡Serenoooo!" o a les palmes dels veïns, feen sonar al crit de "¡Vaaaaaig!".

GRUP DE SERENOS

RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.M.M.

Bea Mataix, Josep

Treballs d'un convalescent

Col. El Rajolar, n° 11. Editorial: L'Oronella i AELLVA.

Valencia, 2000. (125 pàgines)

Vos recomanem en esta ocasio un llibre impres en l'any 2000, obra de **Josep Bea Mataix**, i ho fem en una doble intencio, recordar a l'autor, prolífic escritor, especialment d'obres teatrals, llibrets de falla i a propòsits fallers, que el passat 3 de maig, a conseqüència d'una malaltia, nos abandonà; i segon perque la calitat lliteraria d'este conjunt de relats i l'obra de teatre que inclou la publicacio be ho mereixen.

Treballs d'un convalescent es publicà en motiu de rebre l'autor la distincio de **Escritor de l'Any**, premi que otorga la **AELLVA**, en 1999. Un total de 10 relats, en els que de manera humorística i en ironia mordaç moltes vegades, en exposicio seria i en critica compromesa unes atres, nos expon realitats quotidianes i unes atres que segurament nomes passaren en la ment de Pepe Bea. La preocupacio per la situacio laboral de tants desocupats, especialment pels entrats en anys, la sensualitat, el mon de les noves tecnologies, la fuga de cervells, inclus el mon de la festa i alguna referencia historica se condensan en estos breus relats en prosa.

Atencio a banda mereix "L'expedient Geminis", l'obra de teatre que completa el contingut de l'edicio i que se suma al seu llarc palmarés. Una trama ingeniosa que reflexiona sobre els llimits de l'ambicio humana, i ho fa des d'un tractament sicologic i mes propi de la novela negra.

PATRIMONI VALENCIÀ

La Mare de Deu d'El Puig

Setembre es mes de celebracions marianes en el calendari catolic, tant com ho es el mes de maig. Distintes advocacions, moltes d'elles vinculades a aparicions o troballes, es concentren en el nove mes de l'any en terres valencianes: la Nativitat de la Mare de Deu, la Mare de Deu de la Vallibana, de la Salut, de Sales, de la Cova Santa, la Consolacio o la Mare de Deu dels Dolors...

El primer dia del mes es la festivitiat de la **Mare de Deu d'El Puig, Nostra Senyora dels Angels, Patrona del Regne de Valencia**, una advocacio que naix en el mateix moment de la conquista de Valencia per **Jaume I**, a l'igual que el patrocini.

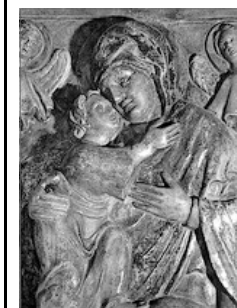
Una bonica llegenda envolta esta advocacio. Se conta que una nit en que l'exercit jaumi estava acampat a l'entorn del llavors nomenat **Puig de Cebolla**, els soldats que estaven de guardia veren com caïen unes estreles del cel a un punt concret, prop del campament. Alertats, avisaren al rei. Una versio molt mes estesa diu que fon sant **Pere Nolasc**, fundador de la **Orde de la Merce**, que assistia i acompanyava a les tropes cristianes, qui, mentres orava, va vore caure set estreles en un lloc proxim. S'ordenà escarvar en aquell punt i, al poc, un so metallic feu presagiar una troballa. Efectivament, d'un objecte de metal

IMAGE DE LA MARE DE DEU DEL PUIG EN L'ALTAR DE L'IGLESIA

es tractava, era una campana; pero la sorpresa fon major quan, en quedar al descobert i intentar extraure-la d'aquell clot, aparegue, baix d'ella, una image de la Mare de Deu sedent en son Fill chiquet, de peu i en actitud d'abraçar a sa mare. Es tracta d'un mig relleu de caracteristiques bizantines, esculpit, es diu, en una pedra que procedix del sepulcre de Maria. L'image provablement havia segut amagada alli quan l'invasio musulmana.

El rei, davant aquell fet que considerà un bon auguri per a la gesta que estava a punt de culminar, manà que s'alçara un santuari per a entronisar l'image de la que des de llavors seria la Mare de Deu d'El Puig, baix el patrocini de la qual posava les campanyes que li restaven i les noves terres per ell conquistades, les que conformarien el Regne cristia de Valencia.

DETALL DE L'IMAGE

El monasteri junt a l'iglesia de **El Puig de Santa Maria** han segut tradicionalment un punt de pelegrinaje i de referencia historica, convertint-se el lloc en el santuari espiritual valencià per excelencia, a l'hora que un enclau senyer per al valencianisme de totes les epoques, puix no debades en estes terres es feu realitat l'anhel de Jaume I de fer del Regne de Valencia un estat lliure entre els seus dominis.

Des de 1961 la Mare de Deu d'El Puig compartix el patronage sobre totes les terres valencianes en la **Mare de Deu dels Desamparats**, en ser esta ultima declarada Patrona primera i principal del Regne de Valencia pel Papa **Joan XXIII** davant el clamor popular que aixina ho sollicitava.

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

La solució a peu de pagina.

1. Persona que te com ofici vigilar o cuidar un lloc per a que se mantinga l'orde, per eixemple en un hospital, edifici public, etc.
2. Mort dels teixits d'una part del cos per falta de rec sanguineu, generalment com a conseqüència d'una ferida infectada i putrefacta.
3. Propietari d'una granja o que treballa en ella.
4. Utensili que s'utilisa en les iglesies per a arruixar aigua beneida en algunes cerimonies lliturgiques.
5. Net, sense taca, distinguit i de bona apariencia.
6. Se diu d'allo que està ple de fanc o te la seua textura.
7. Excavacio llarga i estreta que se fa en terra en diferents finalitats: fer una conduccio, una fonamentacio, etc.
8. Excavacio o rogle de pedres o d'una atra cosa que se fa al voltant dels arbres o plantes per a retindre l'aigua de rec o de pluja.
9. Opinió o visio que se te sobre alguna cosa.

PARAULES VERTICALS

1. Moure alguna cosa d'una banda a una atra alternativament. Oscilar o balancejar sense canviar de lloc.
2. Posar alguna cosa en un raco o lloc apartat. Acossar a una persona o animal deixant-lo sense possibilitat de fugir.

		1.		2.	
1.	—	—	L	—	—
2.	—	—	G	—	—
3.	R	—	—	—	—
4.	—	—	P	—	—
5.	—	—	—	R	—
6.	A	—	—	—	—
7.	—	—	—	G	—
8.	—	—	—	M	—
9.	—	—	E	—	—

RONDALLA

Galletetes

A una estacio de tren arribà una vesprada una dona molt elegant. En la finestreta l'informen que el tren porta **retart** i tardarà aproximadament una hora en arribar a l'estacio.

En un poc de disgust, la dona va al quiosc i compra una revista, un paquet de galletes i un refresc.

Preparada per a l'obligatoria espera, s'assenta en u dels llargs bancs del **moll**. Mentre fulleja la revista, un jove s'assenta al seu costat i comença a llegir un diari. **De sobte**, la dona mira de reüll com el chicon, sense dir una paraula, allarga la ma, agarra el paquet de les galletes, l'obri, ne trau una i comença a menjar-se-la tranquilament.

La dona esta indignada. No està

disposta a ser **maleducada**, pero tampoc vol fer com si no haguera passat res, aixina que, en gest **evident**, pren el paquet i trau una galleteta, que li ensenya al jove, i se la menja mirant-lo fixament.

Per tota resposta, el jove somriu... i pren una atra galleteta.

La dona solta un **gemec** i de nou agarra una nova galleteta i, visiblement molesta, se la menja sostenint una atra volta la vista en el jove.

El dialect de mirades i somriures continúa entre galleta i galleta. La dona cada volta mes malhumorada, el jove

cada volta mes divertit. Finalment, la dona, **apercebuda** de que en el paquetet queda l'ultima galleta. "No podra tindre tant de morro", pensa i

se queda com congelada mirant alternativament al jove i a la galleta.

Calmosament, el chicon allarga la ma, agarra l'ultima galleteta i suauement, la talla exactament per la mitat. En el seu somriure mes dolç li n'ofereix mija a la dona.

—iGracies! —diu la senyora prenent bruscament la mija galleteta.

—De res —contesta el jove somrient-li com un angelet mentre se menja la seua mitat.

El tren arriba.

Molt enfadada, la dona s'alça, arreplega les seues coses i puja al tren. A l'arrancar, des del vago veu al chicon encara assentat en el banc del **moll** i pensa: "iSera **desvergonyit!**"

Sent la boca seca d'ira. Obri la cartera per a traure la llanda de la llimonada i, sorpresa, ¿qué es lo que veu?, el seu paquet de galletetes iestà **intacte!**

Adaptacio i traduccio a la llengua valenciana d'una rondalla treteta de mas-cuentos.blogspot.com.es

GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)

Apercebuda/ advertida/ prevenguda: Persona que ha parat atencio en alguna cosa.

De sobte/ d'improvis/ sorpresivament/ inesperadament: Que succeeix de manera imprevista.

Desvergonyit/ descarat/ insolent/ atrevit: Persona que actua o parla sense

vergonya.

Evident/ manifest/ clar: Que no planteja cap de dubte. Que no necessita demostracio.

Gemec/ sospir/ llament/ plor: Veu que expressa dolor o uns atres sentiments.

Intacte/ sancer: Que no ha patit cap alteracio.

Maleducada/ brofega/ grossera: Persona en poques formes i mala educacio.

Moll/ abaixador: Plataforma elevada que servix com acces d'entrada o eixida als diversos mijos de transport, com ara el tren, metro, autobús... per als viagers o les mercaderies.

Retart/ demora: Tardança en el compliment d'una obligacio.

Solucio:

Verticals: 1. ENGRUNARSAR 2. ARRACONAR 1. ZELADOR 2. CANGRENA 3. GRANGER 4. SARPASSET 5. PULCRE 6. FANGOS 7. SANGA 8. ALAMBOR 9. PARER

I RECORDA...La nostra primera paraula es **engrunsar**. L'accio i efecte d'engrunsar es un **engrunament**, una **engrunada** o un **engrunso**. Una **engrunadora** es una cadira de braços en la qual les pates descansen sobre dos arcs, permetent balancejar-se a la paraula que s'assenta en ella. Eix. *Engrunsa el breçol fins que el chiquet es dorga*. La nostra segona paraula es **arraconar**. L'accio i efecte d'arraconar es un **arraconament**. Es **arraconador** qui arracona. Eix. *Arraconaren els mobles en un costat per a poder pintar l'habitacio*.